

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

Kompetens och regional utveckling

Framtid Östergötland, oktober 2023

Martin Henning

Professor i ekonomisk geografi, Handelshögskolan Göteborgs universitet

Programledare, Swedish Mobility Lab

martin.henning@handels.gu.se

- **5 §** En region ska
 1. utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för genomförandet av strategin,
 2. fastställa mål och prioriteringar för det regionala kompetensförsörjningsarbetet och tillhandahålla bedömningar av länets kompetensbehov inom offentlig och privat sektor på kort och lång sikt

Lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar

Problem: det är faktiskt lite svårt

- Om man inte kan definiera kompetenser så bra, hur vet man då vilka kompetenser man har i en region ("utgångspunkten")?
- Och om man inte har en bra och klar ekonomisk ontologi är det svårt att fastställa mål och prioriteringar för det regionala kompetensförsörjningsarbetet (även om det inte sägs att målen måste vara *vettiga*...)
- Och då blir det ett elände att tillhandahålla bedömningar av länets kompetensbehov inom offentlig och privat sektor på kort och lång sikt
- Men ännu värre: det kanske blir svårt att bedriva ett bra operativt arbete mot näringsliv och offentlig sektor?

Efter att ha problematiserat sönder kan man bygga upp:

1. En ontologi för det regionala kompetensförsörjningsarbetet
2. Identifiera kompetenser ("skills")
3. En revolution av användbara verktyg

1. En ontologi för det regionala kompetensförsörjningsarbetet

Ekonomi som tiotusentals pågående experiment

- Ekonomi består av massor av experiment, precis som livet självt
- Det är nästan omöjligt för en aktör att ha en översikt över dessa experiment, och vad som behövs för att utföra dem
- Man kan lätt frestas att bli lite ”planekonom” i Östergötlands Kommissariat för Industriell Utveckling
- Men det motsatta indikerar inte passivitet: vi måste utrusta människor för att kunna ta produktiv del i den experimentella ekonomin

Inspiration: Gunnar Eliasson "Den experimentella ekonomin"

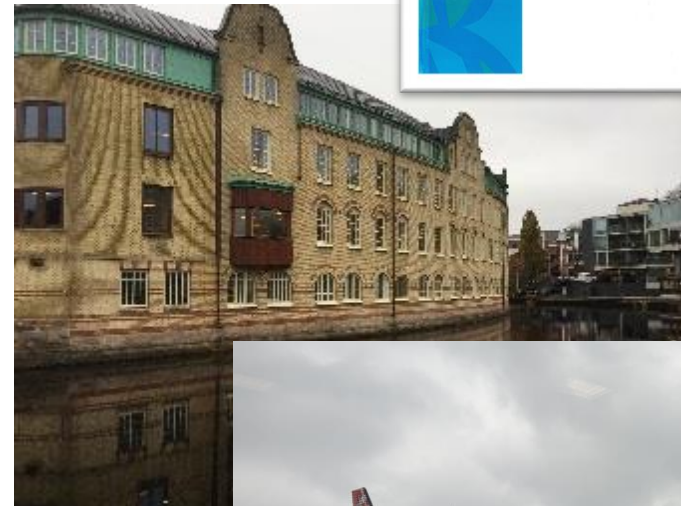

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

Den experimentella ekonomin uppvisar så klart vissa regelbundenheter

- Regioner specialiserar sig inom verksamheter som delar beroende på samma resurser i olika grad
- Det är (mycket) större sannolikhet att regioner diversifieras till verksamheter som är relaterade till de som redan är närvarande
- Det är (mycket) större sannolikhet att verksamheter som inte har så många relaterade ”vänner” i regionen fasas ut
- Den här evolutionära ansatsen är helt kompatibel med Smart Specialization

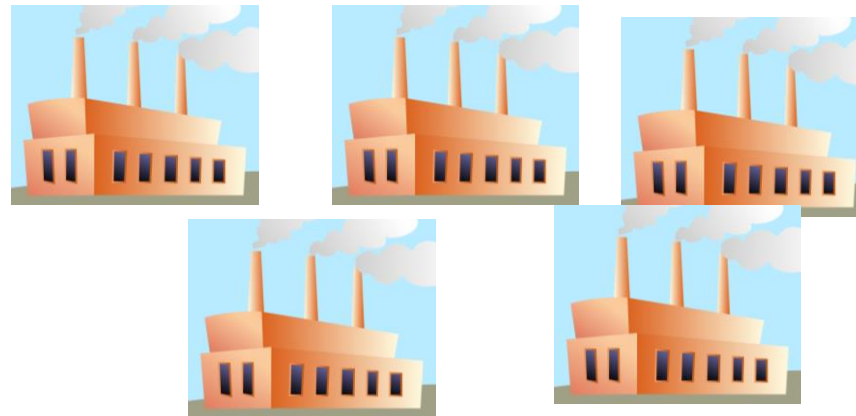
Evidens: Neffke m.fl. 2011, Hidalgo m.fl 2018.

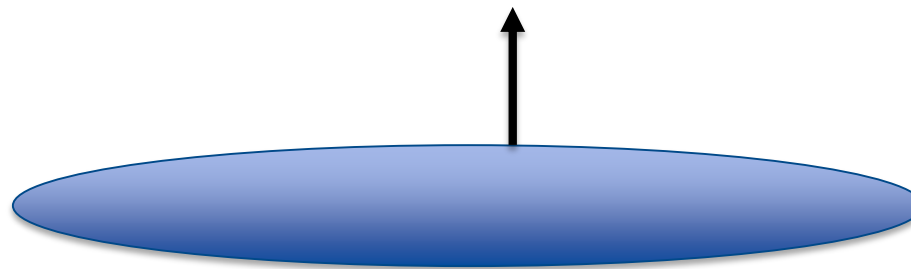

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

Industriell struktur

Resursbas

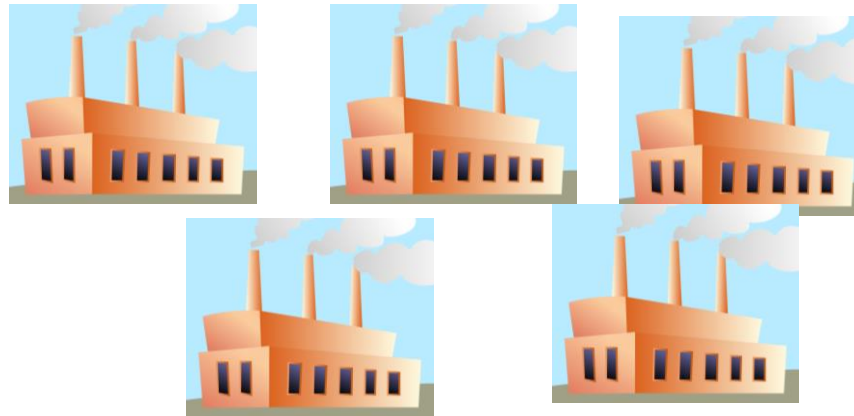

Evidens: Henning 2022 –Evolving Regional Economies

Industriell struktur

Resursbas

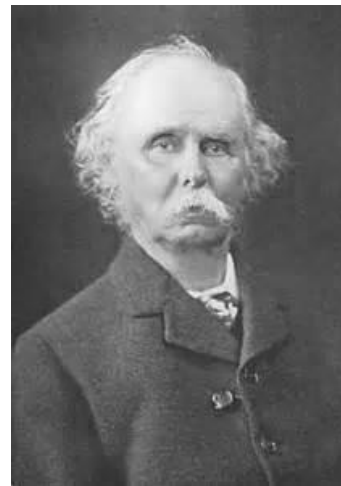

Förändring

“in all but the earliest stages of economic development a localized industry gains a great advantage from the fact that it offers a constant market for skill.”

Alfred Marshall: The Principles of Economics (1890, IV.X.9)

(Wikipedia)

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

An official website of the European Union How do you know? ▾

English

European Year of Skills

- Home
- About ▾
- Get involved ▾
- In my country
- Events and Activities
- News
- On the ground

Call for Skills Stories

[Send us your skills story >](#)

EUROPEAN YEAR OF SKILLS

1 of 4

<https://year-of-skills.europa.eu/>

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

2. Identifiera kompetenser ("skills")

Skills - kompetenser

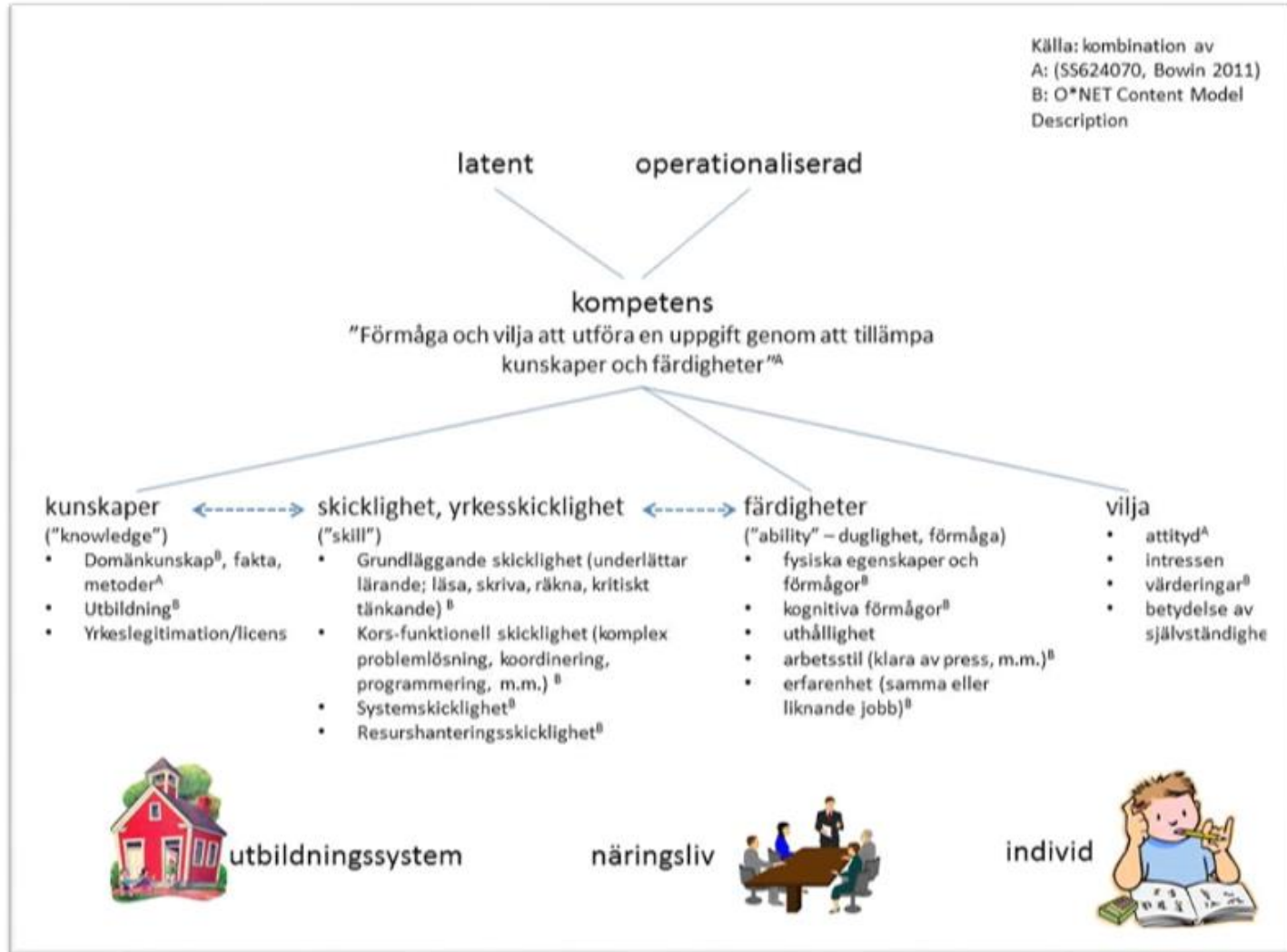
Ganska mystiska:

- Notoriskt svåra att definiera, identifiera och mäta
- Trots detta är nästan alla överens om deras oerhörda vikt, inte minst i en kunskapsekonomi!
- “Skills revolution!” (Mellander & Florida, 2021)
- Kompetenser antas ofta som något som ligger bakom produkter eller yrken, men kompetenserna i sig är ofta *latenta*

Evidens: Henning m.fl. *What can job postings tell us about local labour market coherence and economic development? Swedish Labor Mobility Lab*

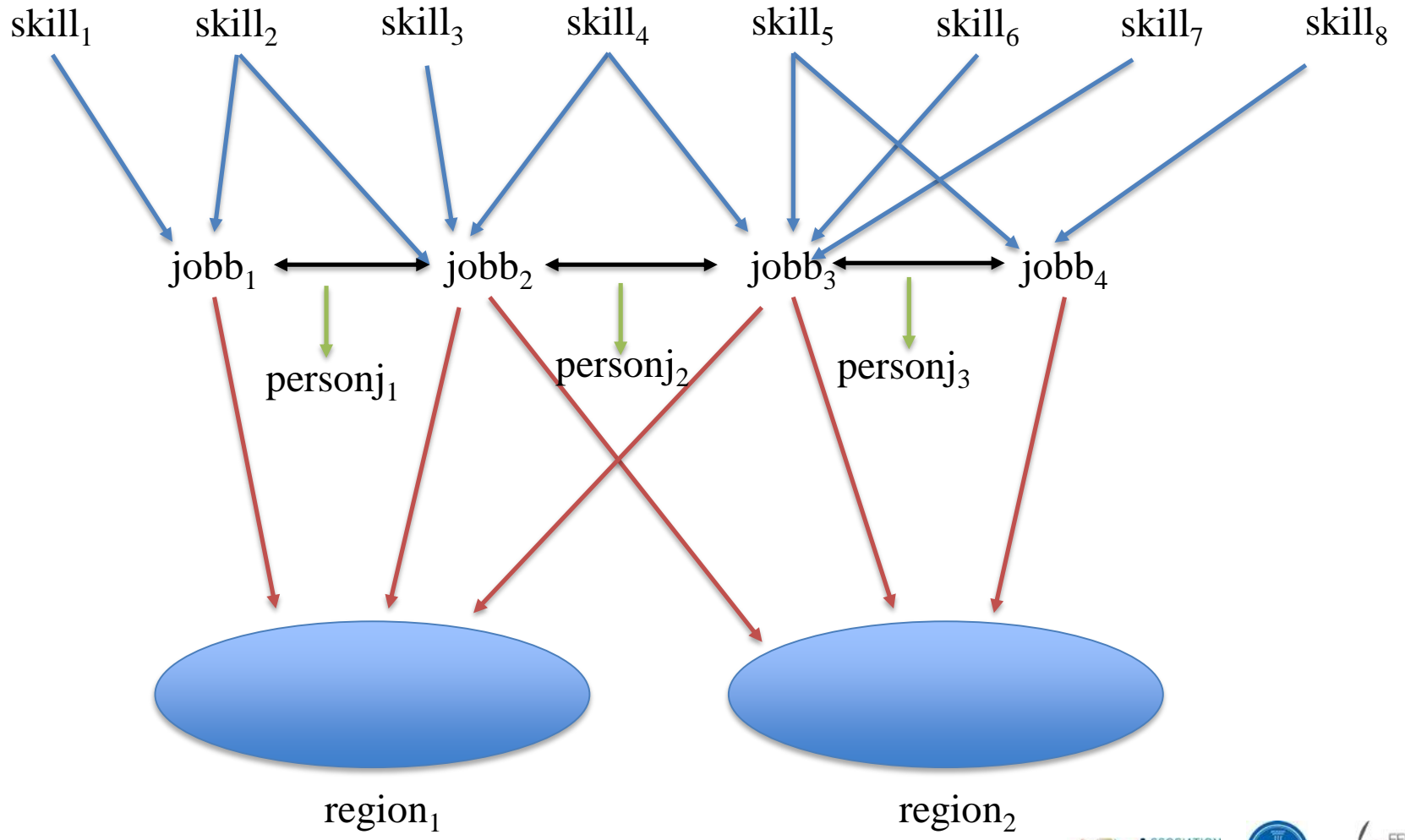

Källa: Henning m.fl. (2019) *Kompetenser för industri i omvandling*

- (Jätte)Bra för akademiska syften, men det säger ju ändå lite om de egentliga kompetenserna man behöver inom de olika verksamheterna

3. En revolution av användbara verktyg

Läshjälp ☆ Spara

Köksbiträde Varberg

AB Effektiv Varberg/Falkenberg

Köksbiträde
Kommun: Varberg

Omfattning: Heltid
Varaktighet: Tillsvidare
Anställningsform: Tillsvidare- eller tidsbegränsad anställning
Antal jobb: 2

Kvalifikationer

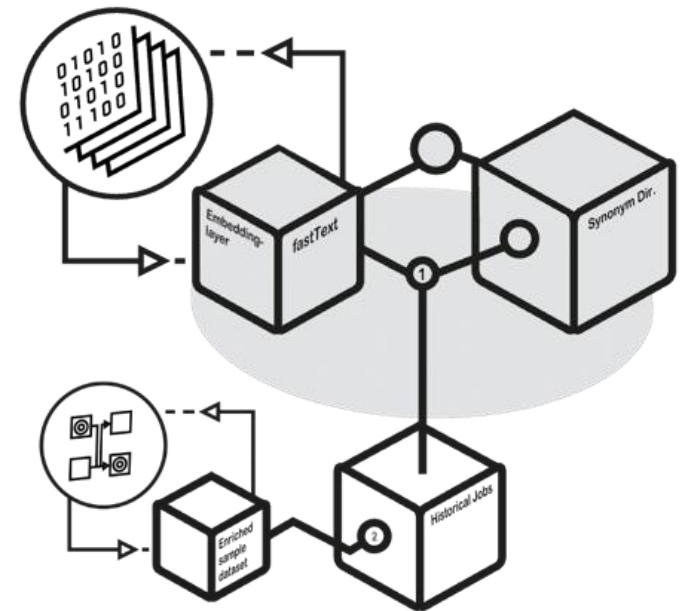
Körkort
Krav

Sök jobbet

Ansök senast 25 maj (om 9 dagar)
Ange referens 5559 i din ansökan

🌐 Ansök via arbetsgivarens webbplats

Ansök här

Komponenter Dataset Forum Aktuellt Om JobTech Development

English

Här samarbetar vi för en bättre arbetsmarknad.

JobTech Development finns till för dig som utvecklar digitala tjänster, vill hitta nya spännande samarbeten eller få djupare insikter om arbetsmarknaden. På plattformen hittar du API:er, dataset, standarder och öppen källkod, allt är fritt tillgängligt för vem som helst att använda. Här kan du också dela med dig av data och källkod som andra kan ha nytta av.

Är modellen bra på att hitta ”kompetenskrav”?

Job	<i>IT architects and system developers in data programming and data consultancy</i>	<i>Machine operators in the rubber, plastics and paper industry in manufacture of rubber- and plastic products</i>
Skills	technology services, Jee, architectural design, J2ee, competence development, version handling systems, Umbraco, Xsd, software design, resource allocation, verification, Mockito, user testing, cloud technology, jbehave	packaging, quality control, certificate, forklift driving, heavy lifts, good physics/shape, technical training, packaging material, packaging, cranes, product safety, manufacturing work, post-manufacturing adjustment, re-setting competence, packaging solutions

Källa: Henning m.fl. *What can job postings tell us about local labour market coherence and economic development? Swedish Labor Mobility Lab*

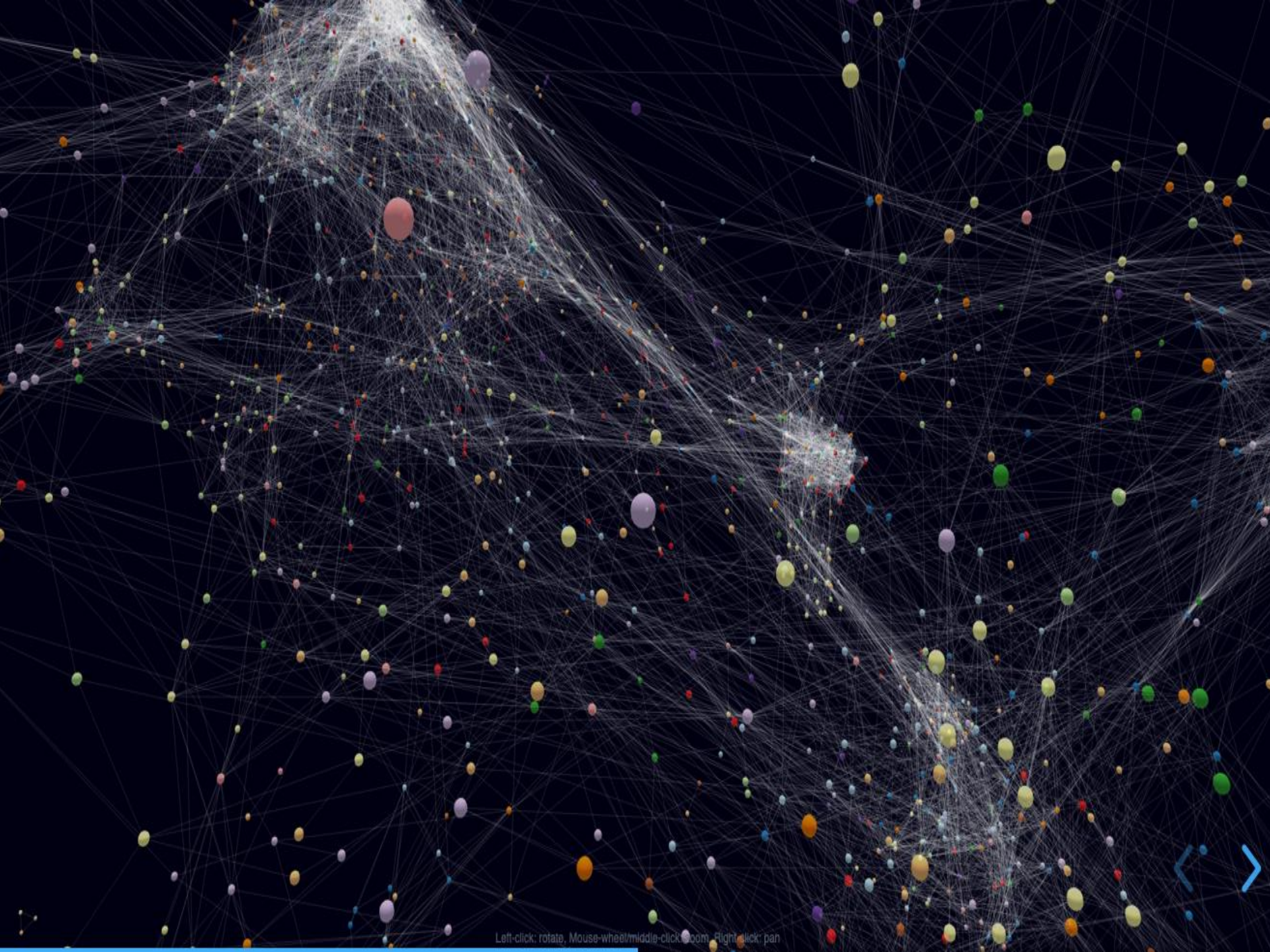
Är modellen bra på att hitta liknande jobb?

Job i	Job j	Job skill-relatedness
Cooks in hotels	Chefs and souce chefs in hotels	0.94
Electricians in paper manufacturing	Electricians in maintenance and installation of machinery	0.93
Engineers and technicians in manufacture of electrical appliances	Production managers in machinery manufacturing (n.e.c.)	0.92

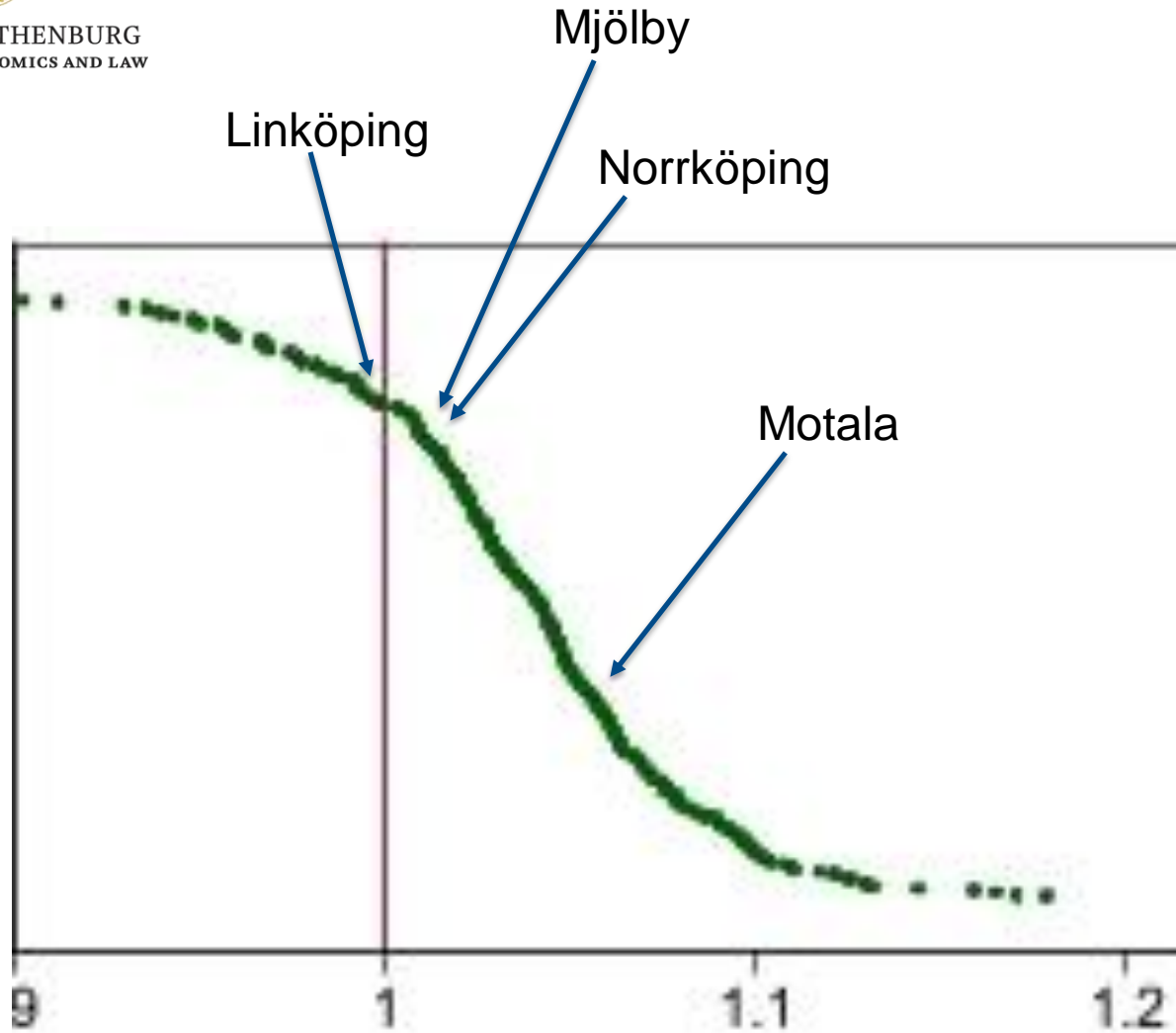
<https://perrus17.github.io/relatedness-space/>

Källa: Henning m.fl. *What can job postings tell us about local labour market coherence and economic development? Swedish Labor Mobility Lab*

Left-click: rotate, Mouse-wheel/middle-click: zoom, Right-click: pan

Arbetsmarknadens koherens

Om ESCO

What is ESCO

ESCOpedia

Publications

ESCO stakeholders

FAQs

Esco är en flerspråkig europeisk klassificering av färdigheter, kvalifikationer och yrken. Esco är en del av Europa 2020-strategin.

I Esco-klassificeringen identifieras och kategoriseras färdigheter, kvalifikationer och yrken som är relevanta för EU:s arbetsmarknad och utbildningssystem. Den visar systematiskt hur de olika begreppen är relaterade till varandra.

	communication, collaboration and creativity (S1)	information skills (S2)	assisting and caring (S3)	management skills (S4)	working with computers (S5)	handling and moving (S6)	Constructing (S7)	working with machinery and specialised equipment (S8)
Armed forces occupations	24.8%	16.3%	24.3%	23.3%	2.6%	0.5%	0.2%	7.9%
Managers	28.8%	20.9%	12.9%	32.7%	2.6%	1.4%	0.0%	0.6%
Professionals	36.3%	22.3%	12.8%	17.7%	6.3%	2.0%	0.2%	2.4%
Technicians and associate professionals	28.4%	23.1%	14.4%	17.4%	4.0%	4.4%	1.0%	7.2%
Clerical support workers	28.8%	21.9%	15.9%	21.9%	5.3%	2.8%	0.1%	3.2%
Service and sales workers	31.1%	13.8%	24.5%	15.2%	1.0%	11.7%	0.0%	2.6%
Skilled agricultural, forestry and fishery workers	12.2%	16.1%	10.7%	9.9%	1.3%	37.1%	0.8%	11.9%
Craft and related trades workers	14.7%	20.1%	10.2%	6.2%	3.0%	20.6%	6.7%	18.5%
Plant and machine operators and assemblers	10.5%	19.8%	13.3%	5.2%	2.7%	20.4%	2.1%	26.0%
Elementary occupations	11.2%	12.5%	18.7%	6.9%	1.4%	34.3%	3.8%	11.1%

Table 3: Matrix table ISCO-01 occupations and ESCO-01 skills

UNIVERSITY OF GOTHENBURG
SCHOOL OF BUSINESS, ECONOMICS AND LAW

Dessa nya källor kan lära oss

Hur jobb kopplar till kompetenser

Hur jobb kopplar till varandra

Vilka kompetenser som är närvarande i en region

Kort- och medelsiktigt kvalitativt kompetensbehov

- Vad har vi nästan?
- Vad är du/jag nästan?

An official website of the European Union How do you know? ▾

 European Commission | Log in

Smart Specialisation Platform

[Home](#) [S3 Platform ▾](#) [PRI ▾](#) [Concept ▾](#) [Cooperation ▾](#) [Thematics ▾](#) [Territories](#)

[European Commission](#) > [Smart Specialisation Platform](#) > [S3 Platform](#) > [What is Smart Specialisation](#)

What is Smart Specialisation?

Conceived within the reformed Cohesion policy of the European Commission, Smart Specialisation is a place-based approach characterised by the identification of strategic areas for innovation based both on the analysis of the strengths and potential of the economy and on an Innovation Discovery Process (IDP) with wide stakeholder involvement. It is outward-looking and

Sedan var det ju det här med matchningen

- Svensk arbetsmarknads huvudproblem är det skulle behövas fler med "inträdesbiljett"
- Utöver det är det svårt att konstatera ett generellt grav mismatch mellan utbildningsutbud och efterfrågan. Det är svårt att värja sig för intrycket att slitsamma och inte speciellt välbetalda jobb är svåra att bemanna
- Det kvarstår ett intryck av att "ungdomar väljer fel". Problemet är att nästan alla val är rätt om man ser till prognoser och statistik, så länge som de verkligen väljer att skaffa sig inträdesbiljetten
- Hur är det när det är perfekt? Kom ihåg att vi är väldigt få.

- Några förslag:
 - Fortsätt satsa på utbildning i bred bemärkelse – bästa utgångspunkten för individuell framgång och regional ekonomisk variation (analys av nya datakällorna?)
 - Inträdesbiljetten (analys av nya datakällorna?)
 - Mer generella och uppdragsorienterade önskemål
 - Vad har vi/personer "nästan"
 - Produktivitetsökningar och bättre arbetsmiljö: robotar och andra automatiseringsalternativ

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

martin.henning@handels.gu.se

